

Asia: VN/670/2026

Tornionjoen kalastussäännön muutostarpeet vuodelle 2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjottaa tähän lausuntonne perusteluineen siitä, onko kalastussäännön 16 §:n mukaisesti kalastussääntöä tarpeellista mukauttaa tai siitä poiketa, ottaen huomioon kalakantojen tila.

Tornion kaupunki pitää Tornionjoen lohikannan ja muun vaelluskalaston suojelua ensiarvoisen tärkeänä sekä luonnon monimuotoisuuden että alueen elinvoiman kannalta. Kalastussääntelyn tulee perustua ajantasaiseen tutkimustietoon, varovaisuusperiaatteeseen ja ennakoitavuuteen sekä olla tehokkaasti valvottavissa.

Luonnonvarakeskuksen seurantojen ja Suomen ja Ruotsin yhteisten biologisten selvitysten perusteella Tornionjoen lohen nousu on ollut viime vuosina selvästi tavanomaista heikompaa. Kutuvaeltaneiden lohien määrät ovat jääneet alhaisiksi, ja erityisesti vuosien 2022–2024 nousut ovat olleet huolestuttavia. Saatavilla olleen ennakkotiedon perusteella myös vuosi 2025 on arvioitu heikoksi nousuvuodeksi. Tässä tilanteessa kalastuskuolevuuden vähentäminen jokialueella on perusteltua.

Vuonna 2025 käyttöön otetut kalastussäännön rajoitukset, erityisesti kalastajakohtainen enintään kahden lohen kausikiintiö ja velvollisuus lopettaa lohen kalastus kiintiön täytyttyä, ovat Tornion kaupungin näkemyksen mukaan oikeansuuntaisia toimia. Kaupunki toteaa, että lohikannan elpyminen ja sääntelyn vaikutukset näkyvät biologisesti viiveellä, eikä yhden kalastuskauden perusteella voida tehdä lopullisia johtopäätöksiä nousulohimäärien kehityksestä.

Kaupunki pitää kuitenkin myönteisenä, että vuonna 2025 käytettävissä olleiden seurantatietojen ja asiantuntija-arvioiden mukaan Tornionjoen smolttituotanto on ollut korkealla tasolla. Tämä luo edellytyksiä tulevien vuosien lohen nousun vahvistumiselle edellyttäen, että kalastuskuolevuus pysyy hallittuna ja meriympäristön olosuhteet eivät heikennä selviytymistä.

Edellä esitetyn perusteella Tornion kaupunki katsoo, että:

Vuonna 2025 sovelletut keskeiset rajoitukset, erityisesti lohen kalastajakohtainen kausikiintiö, on perusteltua pääosin säilyttää myös kalastuskaudella 2026.

Sääntelyn jatkaminen tukee varovaisuusperiaatetta tilanteessa, jossa lohikanta ei ole vielä osoittanut selkeää ja kestävää elpymistä useamman vuoden aikajänteellä.

Säätelyn ennakoitavuus ja jatkuvuus parantavat kalastajien, matkailuyrittäjien ja valvonnan toimintaedellytyksiä.

Lähtökohtaisesti maa- ja metsätalousministeriö ehdottaa, että vuonna 2025 sovelletut määräykset ylläpidetään. Lisäksi ministeriö ehdottaa lohisaaliin merkintävelvollisuuden käyttöönottoa jokialueella. Tähän kokonaisuuteen pyydetään ottamaan kantaa:

Kannatamme ministeriön esitystä lohien merkitsemisvelvollisuuden käyttöönotosta. Tasapuolisuuden ja yleisen hyväksyttävyyden nimissä, pidämme välttämättömänä merkintävelvollisuuden ulottamista kaikkeen lohen kalastukseen joella ja merellä. Tunnisteen käytössä voitaisiin hyödyntää kaupallisessa lohenkalastuksessa käytössä olevaa menettelyä. Tunnisteiden jakaminen kalastajille tulee organisoida asiakasystävällisesti ja niiden saatavuus tulee turvata myös viikonloppuisin ja virka-aikojen ulkopuolella. Mikäli prosessista aiheutuu merkittäviä lisäkuluja esimerkiksi paikallisille luvanmyyjille on välttämätöntä, että toimintaa osoitetaan myös riittävät resurssit.

Tornion kaupunki katsoo, että tässä vaiheessa on biologisesti ja hallinnollisesti perusteltua jatkaa vuoden 2025 rajoitustasoa myös vuonna 2026, kunnes lohikannan tilasta saadaan useamman vuoden seurantaan perustuva näyttö kestävästä elpymisestä.

Tornion kaupunki edellyttää kuitenkin kalastuskauden avaamista 1.6. alkaen viehekalastuksen osalta. Alajuoksun viehekalastuksen tosiasiallinen kalastusaika jää 10.6. aloittaen vain kahteen viikkoon. Se ei ole tasa-arvoinen yläjuoksun tosiasialliseen kalastusaikaan.

Kujala Jukka
Tornion kaupunki